

Akceschopný Parlament

Parlament nemá být nekonečným debatním klubem, ale akceschopným zákonodárným tělesem. Zrychlení a zvýšení přehlednosti jednání Parlamentu je nutností, pokud mají být důkladně projednány potřebné reformy. Je třeba citlivě upravit jednací řád Poslanecké sněmovny Parlamentu a současně zachovat práva opozice volat vládu k odpovědnosti.

Popis problému

V posledních letech se parlamentní legislativní proces zejména v Poslanecké sněmovně neúměrně zatížil mnohahodinovými projevy (rekord z ledna 2024 je 10 hodin a 44 min) a svoláváním mimořádných schůzí (k březnu 2025 přes 70), které dále zvyšují prostor pro všeobecné projevy zákonodárců ohledně programu (k začátku roku 2025 přes 400 hodin projevů ještě před začátkem projednávání jakéhokoliv bodu).⁴³

Se snižující se mírou zdrženlivosti zákonodárců, s níž liberální jednací řád po revoluci v devadesátých letech počítal, se neefektivita jednání stále zvyšuje (za celé minulé volební období se před otevřením schůze řečnilo celkově „jen“ 175 hodin, zatímco v tomto volebním období lze očekávat trojnásobek). To vede ke stále menší akceschopnosti vlády ve stále zrychlující se době. Současný systém de facto neumožňuje prosadit klíčové reformy ani s většinou, což snižuje důvěru veřejnosti v demokratický systém vládnutí.

---

⁴³ iRozhlas: Přestaňte obstruovat, vzkazují poslancům jejich voliči. Apel míří většinově i od podporovatelů SPD. 2025. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/vetsine-cechu-snemovni-obstrukce-vadi-nejvice-volicum-piratu-vladnich-stran-ale_2501220500_jgr.

ČT24: Sněmovna má v tomto volebním období rekordní počet schůzí. 2024. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/snemovna-ma-v-tomto-volebnim-obdobi-rekordni-pocet-schuzi-356042>.

iRozhlas: 390 hodin řečnění před schválením programu a už 100 jednání. Poslanci míří k rekordnímu počtu schůzí. 2024. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/390-hodin-rcneni-a-uz-100-jednani-snemovny-poslanci-miri-k-rekordnimu-poctu_2404211624_aur.

I Ústavní soud upozorňuje, že paralyzující obstrukce představují zneužívání práva a nepoživají ústavněprávní ochrany.⁴⁴ Dlouhá jednání znamenají také zvýšené náklady pro státní rozpočet. Obstrukce přitom podle průzkumu vadí ve všech nebo ve většině případů téměř dvěma třetinám Čechů (62 %).⁴⁵

Navrhované řešení

Obstrukce jako legitimní nástroj opozice mají v našem parlamentním systému své opodstatnění, když testují ochotu vlády věnovat čas prosazení zjevně sporného bodu. Jejich současné využívání však dosahuje absurdních rozměrů, které nemají v demokratickém systému místo a vedou k jeho paralýze. Je proto třeba posílit schopnost sněmovní většiny prosazovat zákony, ale současně zefektivnit další možnosti opozice volat vládu k odpovědnosti, upozorňovat na její chyby a navrhopvat a vysvětlovat vlastní návrhy.

Doporučujeme proto omezit délku řečnických vystoupení, zejména k programu schůze, i omezit délky projevů přednostních řečníků, zejména pak pro projevy k pořadu schůze. Případně zvážit i stanovení a rozdělení celkového řečnického času k jednotlivým bodům mezi kluby. Opozice by v takovém případě měla při rozpravě vyhrazený větší podíl času. Dále doporučujeme zavést – vedením Sněmovny a klubů předem dojednané – harmonogramy jednání, včetně předvídatelných hlasovacích a opozičních bloků, a zvýšit kvóra pro procesní změny, zejména změny pořadů schůze, ale i možnosti pro ukončení rozpravy. Též doporučujeme zjednodušit procesy pro legislativní proces bezkonfliktních zákonů.

Dopad

Racionalizovaný parlament umožní prosazování klíčových reforem a zpřehlední jednání Parlamentu pro voliče. Ti pocítí zvýšenou akceschopnost demokratického systému řešit problémy společnosti, ale také se pro ně proces tvorby rozhodnutí stane srozumitelnější a důvěryhodnější. Lze tedy očekávat zvýšení důvěry v demokratické uspořádání státu.

Doporučení

- **Omezit řečnickou dobu**

Do jednoho roku od voleb Parlament schválí novelu zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny tak, aby byly zavedeny časové limity pro projevy, a to i přednostních řečníků a zejména k programu schůze.⁴⁶

⁴⁴ Ústavní soud: Pozměňovací návrh představoval neústavní přílepek. Ústavní soud proto vyhověl návrhu na zrušení zákona podaného skupinou poslanců z řad opozice. 2024. Dostupné z:

<https://www.usoud.cz/aktualne/pozmenovaci-navrh-predstavoval-neustavni-prilepek-ustavni-soud-proti-vyhovel-navrhu-na-zruseni-zakona-podaneho-skupinou-poslancu-z-rad-opozice>.

⁴⁵ iRozhlas: Přestaňte obstruovat, vzkazují poslancům jejich voliči. Apel míří většinově i od podporovatelů SPD. 2025. Dostupné z:

https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/vetsine-cechu-snemovni-obstrukce-vadi-nejvice-volicum-piratu-vladnich-stran-ale_2501220500_igr.

⁴⁶ V Evropském standardu to znamená okolo 1 až 2 minut u dotazů a faktických poznámek, 2 až 5 minut u odpovědí 10 až 15 minut v rozpravě.

- **Stanovit pevné harmonogramy jednání**

Do jednoho roku od voleb Parlament schválí novelu zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny tak, aby byly zavedeny pevné a předem dohodnuté harmonogramy projednávání bodů, včetně celkové řečnické doby rozdělené mezi kluby s vyšší alokací pro opozici, pevných hlasovacích bloků a opozičních bloků a vyššího hlasovacího kvóra nutného pro změny v dohodnutém harmonogramu a/nebo se zachováním práva veta sněmovní menšině.

- **Zavést zrychlený režim pro bezkonfliktní zákony**

Do jednoho roku od voleb Parlament schválí novelu zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, kterou umožní na návrh předkladatele nebo po dohodě vedení Sněmovny a klubů rychlejší projednání zákonů, které nevzbuzují kontroverze, ale vyžadují diskusi (a tak se nehodí možnost schválení už v prvním čtení), a to například vypuštěním prvního čtení, či dokonce jen v jediném čtení s předchozím projednáním na výboru, kde by byla možnost podávat pozměňovací návrhy.